

Akatist Svetom apostolu i evanđelisti Luki

Kondak 1

Premudrim promislom Božjim izabrani, da blagovestiš svetlost Hristovog Evanđelja celom svetu, Luka sveblaženi, tvojom velikom smelošću pred licem Gospoda čiji si zemaljski život i nauku zapisao, izmoli i za nas nemoćne i slabe oproštaj sagrešenja i utvrdi nam nadu na Carstvo Nebesko, da bi mogli sveradosno da ti kličemo: Raduj se, Sveti Luka, evanđelisto Hristov i apostole !

Ikos 1

Sveljubavni Gospod, u greh potopljenom rodu ljudskom, posla Sina Svoga, koji će ga Svojim životom, smrću i slavnim Vaskrsenjem izvesti iz tame i povesti ka Svetlosti. A, kroz tebe, evanđelisto sveti, zapisa sve tajne Neba i Zemlje, kako bi svi ljudi do kraja veka imali putokaz ka toj Svetlosti, i iz zahvalnosti zbog toga mogli da ti kliču:

Raduj se, Duhom Svetim prosvećeni u pisanju Evanđelja !

Raduj se, jer si Bogom izabran da objaviš tajnu spasenja !

Raduj se, blagovestitelju Blage Vesti !

Raduj se, jer si jedan od četiri lista Evanđelista !

Raduj se, u tajne Božije duhom uzneseni !

Raduj se, jer reči tvoje prosvetliše vaseljenu !

Raduj se, jer si mrežom tvoga Evanđelja mnoge slovesne duše ulovio !

Raduj se, utemeljitelju Novoga Zaveta !

Raduj se, zvezdo sjajna u Nebeskoj Crkvi !

Raduj se, Sveti Luka, evanđelisto Hristov i apostole !

Kondak 2

U mladosti svojoj zaželevši se svetske mudrosti, Luka premudri, ti izučii filosofiju, medicinu i slikarstvo. Prešavši iz Antiohije u Jerusalem u vreme kada je Gospod Isus Hristos sejao Svoje Božansko seme po Zemlji, jedno dobro zrno pade i u tvoje srce, i ti, ispunjen nebeskom radošću, zapeva veleglasno Bogočoveku Hristu: Aliluja !

Ikos 2

To zrno Božije ljubavi donese u tebi stostruki rod, jer ti slušajući Njegovu nauku i čudesna dela gledajući, ispuni se božanske mudrosti i znanja, koje ti ne dadoše jelinske (grčke) i egipatske škole. Zbog toga te Gospod izabra među Sedamdeset apostola i posla na propoved Blage Vesti ospasenju roda ljudskog. A mi, koji kroz tvoje Sveto Evanđelje i danas pijemo tu Božiju premudrost, pevamo ti ovako:

Raduj se, Hristovom blagodaću u srce ranjeni !

Raduj se, jer naučenu svetsku mudrost, zameni Božjom premudročću !

Raduj se, jer si ostavivši sve za Hristom Gospodom pošao !

Raduj se, vesniče Gospodnji !

Raduj se, temelju i osnivatelju vere Hristove !

Raduj se, svedoče Onoga Koga su narodi čekali !

Raduj se, neumorni ratniče za Istinu Hristovu !

Raduj se, izvrsni lovče ljudskih duša !

Raduj se, sejaču dobrog semena koje stostruko rađa !

Raduj se, Sveti Luka, evanđelisto Hristov i apostole !

Kondak 3

I ti, Sveti Luka, naoružan od Gospoda silom i vlašću da propovedaš Evanđelje i činiš čudesa, sa ostalim apostolima iđашe "pred licem" Gospoda Hrista, pripremajući Mu put i propovedajući narodu da je na svet došao odavno obećani Mesija, kome svi treba kao Bogu, od sada pa do veka da kliču: Aliluja !

Ikos 3

U poslednje dane zemaljskog života Gospoda Isusa Hrista, kada nepravedne sudije osudiše Pravednog Sudiju, i na Krst Ga razapeše, ti, Sveti Luka, boravljaše u Jerusalimu i sa suzama gledaše kako se nevinna krv tvoga Učitelja izliva na grešnu Zemlju. Plačući zajedno s tobom, mi ti tužno govorimo:

Raduj se, jer si opisao stradanja Hrista Spasitelja !

Raduj se, verni slugo Svecara Hrista !

Raduj se, jer si slavu Božiju objavio !

Raduj se, lučo nebeska u tami sveta ovog !

Raduj se, kladenče sa koga se pojimo Vodom Živom !

Raduj se, jer si radosno i bez straha reč Božju prenosio !

Raduj se, dobri grozde vinograda Gospodnjeg !

Raduj se, jer si licem u lice Boga kroz Hrista gledao !

Raduj se, jer Ga i sada u Carstvu Nebeskom gledaš !

Raduj se, Sveti Luka, evanđelisto Hristov i apostole !

Kondak 4

Ali se tvoja žalost okrenu na radost, a radost Bogoubica na žalost, jer šta smrt mogaše Izvoru Života, i zar grobni kamen mogaše da zadrži Kamen od ugla. Tvoj Gospod ustade iz mrtvih, i svetu darova Život Večni. A ti i tvoji drugovi, Njemu Vaskrslome, od svesilne radosti uskliknuste, da se do Neba čulo: Aliluja !

Ikos 4

Jer kada sa Kleopom u nedelju Vaskrsenja iđaše u obližnji Emaus, priđe vam Gospod i pođe sa vama. I mada vam je srce gorelo i duša treptala dok vam je On pričao o Sebi tumačeći Proroke i Pismo, vi Ga niste poznali, nego tek kada uveče za trpezom On prelomi hleb i blagoslovi, vama se otvoriše oči, i vi shvatiste da to beše On, Vaskrsli Gospod. Čitajući te reči u tvome Evanđelju, i nama danas zatreperi nešto u duši, pa ti radosno zbog toga pojemo:

Raduj se, svedoče Vaskrsenja Hristovog !

Raduj se, jer ti je Hristos otvorio razum da razumeš Pisma !

Raduj se, jer ti je srce gorelo, kada si Ga slušao na putu za Emaus !

Raduj se, jer te je tada Hristos Svojim rukama pričestio !

Raduj se, jer si ispivši čašu premudrosti, mnoge napojio poznanjem Hrista Spasa !

Raduj se, jer si svima propovedao Evanđelje Vaskrslog Hrista !

Raduj se, jer si nam otkrio Izvor spasenja !

Raduj se, svetlosti Razumnoga Sunca !

Raduj se, jer si nas naučio veri u Svetu Trojicu !

Raduj se, Sveti Luka, evanđelisto Hristov i apostole !

Kondak 5

Kada Vaskrslu Gospod radi našeg spasenja osnivaše Crkvu Svoju i po obećanju, posla u Pedeseti dan po Vaskrsenju Duha Svetog na Apostole, čime ih zapečati da budu nepokolebljivi svedoci vere hrišćanske, i ti, Sveti Luka, boravljaše u Jerusalimu. Zajedno sa ostalim apostolima verno svedočaše Bogočoveka Hrista i pevaše Mu kao Istinitom Bogu: Aliluja !

Ikos 5

Zatim se uputi u svoj zavičaj u Antiohiju, gde je već bilo dosta Hrišćana, ali se zadržao u Sevastiji, propovedajući Evanđelje spasenja. Tu počivaše netljene mošti Svetog Jovana Preteče. Polazeći odatle, ti zažele da ih poneseš, ali tamošnji Hrišćani ne htedoše da ostanu bez tako dragocene svetinje. Ipak ti dadoše desnu ruku Jovanovu, pod koju je i Sam Gospod priklonio Božansku glavu na Krštenju. Ti je radosno ponese sa sobom, a mi diveći se tvojoj ljubavi prema Svetima, kličemo ti ovako:

Raduj se, svedoče silaska Duha Svetoga !

Raduj se, jer si nam opisao rađanje Crkve !

Raduj se, jer si se kao rosa nebeska javio i svet prosvetio !

Raduj se, jer je Duh Sveti prstom pisao Novi Zakon na srcu tvome !

Raduj se, jer si Duhom Svetim svetu projasnio Božansku istinu !

Raduj se, Gospodara svih svetova blagovestitelju !

Raduj se, od Boga izabrani tajnopišče !

Raduj se, jer si srce svoje očistio svetlošću Duha Svetoga !

Raduj se, jer mnogi tebe kao zastupnika pred Bogom imaju !

Raduj se, Sveti Luka, evanđelisto Hristov i apostole !

Kondak 6

Sa tom rukom Jovanovom kao skupocenim, bescen blagom, stiže u svoj zavičaj, na veliku radost antiohijskih Hrišćana, koje ti i dalje utvrđivaše u Reči Božijoj i radosti Hristovog Evanđelja. Govoraše im kao onaj koji je svojim očima gledao čudesna dela i ušima slušao nauku Sina Božijeg, Spasitelja sveta. Slušajući tvoje premudre reči, oni su radosno pevali Bogu: Aliluja !

Ikos 6

I ti bi u Antiohiji dok te ne pozva apostol Pavle da mu budeš saradnik i saputnik na putu Božijem. Tada vi otputovaste na propoved Evandjelja u Grčku. Sveti Pavle te ostavi u makedonskom gradu Filibi, da utvrdiš i urediš Crkvu. Tu ostade nekoliko godina propovedajući i šireći hrišćanstvo. Diveći se tvome trudu, mi ti uzvikujemo:

Raduj se, neumorni saputniče apostola Pavla !

Raduj se, sa Pavlom mudrim izabrani za učitelja mnogobožaca !

Raduj se, jer neizrečeno prosvećuješ svu Vaseljenu !

Raduj se, svih ucveljenih utešitelju !

Raduj se, lekaru koji silom Vrhovnog Lekara lečiš !

Raduj se, jer si nas tvojim Evandjeljem izbavio iz smrtonosne dubine !

Raduj se, jer nam tugu iz srca izgoniš !

Raduj se, molitveniče naš pred Bogom !

Raduj se, jer si mnoge ka svetlosti Života uzveo !

Raduj se, Sveti Luka, evandelisto Hristov i apostole !

Kondak 7

Kada Sveti Pavle pri kraju svog trećeg apostolskog putovanja ponovo poseti Filibu, on te posla, Sveti Luka, u Korint da sakupljaš milostinju za siromašne Hrišćane u Palestini. Od tada se ti više ne odvajаш od velikog apostola, neprestano pevajući zajedno sa njim Svemogućem Bogu: Aliluja !

Ikos 7

Obilazeći u radosti sve Crkve u Maloj Aziji i Judeji, vi dođoste u Palestinu u grad Kesariju. Tada pobesneli Jevreji optužiše Svetog Pavla kod rimskih vlasti, ali on zatraži da ide na sud ćesaru u Rim. Ti uz njega neodstupno stajаш na tom opasnom putu, podvrgavajući se mnogim opasnostima i na moru i na kopnu. Zahvalni na tome ponizno ti kličemo:

Raduj se, Pavlov pomoćniče u sužanjstvu !

Raduj se, jer si opisao njegova propovedanja !

Raduj se, jer si gorku so bezbožja Božanskom solju osladio !

Raduj se, strelo blagoćestija Hristova !

Raduj se, jer nas pojiš Evandjeljem Hristovim !

Raduj se, trubo Božije blagodati !

Raduj se, tajni neizrečenih propovedniče !

Raduj se, svih nemoćnih ukrepitelju !

Raduj se, od demona izbavitelju !

Raduj se, Sveti Luka, evanđelisto Hristov i apostole !

Kondak 8

Došavši u Rim ti si zajedno sa apostolom Pavlom, Markom, Aristarhom i drugima propovedao Hrista, prvo Jevrejima, ali kad oni stvoriše raspravu među sobom, ne verujući vašim rečima, vi se okrenuste neznabošcima, koji kad čuše reč spasenja, prosvećeni Duhom Svetim, radosno uskliknuše Ovaploćenom Hristu Gospodu: Aliluja !

Ikos 8

I tada u Rimu, ti Sveti Luka, učini ono za šta te Bog izabra od večnosti: napisa Sveto Evanđelje u kome opisa život i rad Gospoda Isusa Hrista, ne samo na osnovu onoga što si sam video i čuo, nego i ono što ti predaše "očevici i sluge Reči". U ovom svetom poslu te rukovođaše apostol Pavle, koji zatim i odobri tvoje Sveto Evanđelje. U Rimu ti napisa i Dela apostolska, po nalogu apostola Pavla. Ne znajući kako da ti drugačije zahvalimo, mi ti uzvikujemo:

Raduj se, jer si bezbožni svet napojio Božjom blagodati !

Raduj se, Duhom Svetim zapečaćeni !

Raduj se, verni učeniče neizrečenih tajni Hristovih !

Raduj se, dogmata crkvenih utemeljitelju !

Raduj se, jer si se znanjem Višnjim obogatio rukom Vladičinom !

Raduj se, jer si od apostola Pavla mnoge tajne Hristove čuo i zapisao !

Raduj se, jer tvoje blagovješčanije ide po svoj Zemlji !

Raduj se, jer si nam vinom Božije premudrosti srca uveselio !

Raduj se, jer si jedini pokajanje blagorazumnog razbojnika u Evanđelju opisao !

Raduj se, Sveti Luka, evanđelisto Hristov i apostole !

Kondak 9

Kada posle dvogodišnje tamnice apostol Pavle bi pušten na slobodu, i pođe iz Rima da obiđe ranije osnovane Crkve, ti ga, Sveti Luka, kao verni saputnik na tom putu pratiše. Ali kad Neron u Rimu podiže žestoko gonjenje Hrišćana, vi se vratiste da obodrite i podržite gonjenu Crkvu, koja je i u suzama i krvi radosno pevala Bogu: Aliluja !

Ikos 9

Ali pobesneli neznabošci tada uhvatiše apostola Pavla i baciše ga u okove. Ti i dalje, Sveti Luka, uz njega verno i neodstupno prebivaše. I kada tvoj učitelj mučenički predavaše svoju čistu dušu Gospodu, ti si sa suzama bio uz njega. Saosećajući se sa tvojim bolom, mi ti tiho pojemo:

Raduj se, jer si mučeničku končinu velikog Pavla video !

Raduj se, Dela Apostolskih izložitelju !

Raduj se, svetilniče Crkve !

Raduj se, jer blistanjem svoga duha prosvetljuješ srca vernih !

Raduj se, jer si obmanu demonsku toplotom vere odagnao !

Raduj se, jer Gospod kroz tebe mnoge dobrodetelji učini !

Raduj se, bogata riznico darova Nebeskih !

Raduj se, blagočešća nepokolebljivi stube !

Raduj se, jer tvoje sveto ime svi narodi pominju !

Raduj se, Sveti Luka, evanđelisto Hristov i apostole !

Kondak 10

Posle mučeničke smrti apostola Pavla, ti, Sveti Luka, propovedaše Hrista u Italiji, Dalmaciji, Galiji, a naročito u Makedoniji i Ahaji. Svuda si mrak neznaboštva razgonio, učeći narod da samo Bogu Živom i Istinitom kliče: Aliluja !

Ikos 10

U starosti svojoj, ti otputova u Egipat da propovedaš Blagu Vest o spasenju Gospoda Isusa Hrista. Propovedajući, pretrpe mnoge muke i izvrši mnoge podvige. Vrativši se u Grčku, ti ustroji Crkve, rukopoloži sveštenike i đakone, isceli bolesne telom i dušom. Zato ti radosno kličemo:

Raduj se, zoro Novoga Dana !

Raduj se, uzvodniče naš na Nebo !

Raduj se, drvo dobro koje je mnogi rod donelo !

Raduj se, razobličitelju neznaboštva !

Raduj se, propovedniče Božijih preslavnih čudesa !

Raduj se, jer si novi Zakon Božji napisao !

Raduj se, jer bogotočne vode iz tvojih usta teku !

Raduj se, jer si kao sunce propovedanjem tvojim zasijao !

Raduj se, jer tvoja ikona krasi crkve hrišćanske !

Raduj se, Sveti Luka, evanđelisto Hristov i apostole !

Kondak 11

Kada ti bi osamdeset četiri godine uhvatiše te zlobni idolopoklonici, udariše te na muke Hrista Gospoda radi, i obesiše o jednu maslinu u Tivi Beotijskoj, gde i biše sahranjene tvoje svete mošti. Predajući Anđelima svoju svetu dušu, koji je odnesoše Gospodu, kome si tako verno služio ceo svoj život, ti si i u onom svetu pevao Gospodu: Aliluja !

Ikos 11

Tvoje svete i čudotvorne mošti isceljivaše mnoge, naročito bolesne od očiju. Čuvši za to car Konstancije svečano ih donese u Carigrad. Jedan teško bolesni evnuh čuvši za njihov dolazak, bi u postelji prinesen kovčegu sa tvojim moštima, poklonivši im se i sa dubokom verom se dotakavši kovčega, istoga časa postade potpuno zdrav. Od radosti on ih sa ostalima ponese, i one biše položene pod svetim oltarom kraj moštiju Svetih apostola Andreja i Timoteja. Zbog toga ti kličemo:

Raduj se, jer je i na tvojoj mučeničkoj krvi Crkva Hristova zidana !

Raduj se, vencem mučeničkim ovenčani !

Raduj se, jer si porugu mnogu zbog Hrista poneo !

Raduj se, jer si mučeništvom posvedočio veru u Hrista !

Raduj se, jer te muke, iako star beše, ne uplašiše !

Raduj se, jer si svoje dobro tečenje stradanjem zapečatio !

Raduj se, jer nisi bio zaludni sluga Gospoda Hrista, kao mnogi od nas !

Raduj se, jer te i zemaljska i nebeska Crkva slavi !

Raduj se, jer se raduješ zajedno sa Svetima u Carstvu Nebeskom !

Raduj se, Sveti Luka, evanđelisto Hristov i apostole !

Kondak 12

Pored Evanđelja u reči, ti nam, Sveti Luka, ostavi i Evanđelje u slici. Po želji ondašnjih Hrišćana, ti živopisa tri ikone preblagog lika Majke Božije, koje Ona i blagoslovi. Bezumno zahvalni što i nas udostoji da se pobožno divimo Njenoj i Njenog Sina lepoti, mi radosno Premudrom Gospodu kličemo: Aliluja !

Ikos 12

Isto tako, ti si, Sveti Luka, živopisao na daskama i ikone Svetih apostola Petra i Pavla. I tako postavi početak i temelj divnom i bogougodnom delu – živopisanju svetih ikona u slavu Božiju, Presvete Bogorodice i svih svetih, koje danas blagoljepno ukrašavaju crkve Božije i na spasenje prizivaju sve one koji ih pobožno poštuju. Blagodarni i zbog toga od tebe nam darovanog blaga, mi ti uzvikujemo:

Raduj se, Majke Božije na ikoni izobrazitelju !

Raduj se, jer je Ona blagosloвила to tvoje sveto delo !

Raduj se, jer si Njenu ikonu ovekovečio !

Raduj se, jer si nam neizmernu radost u srca zbog toga doneo !

Raduj se, jer blagi lik Majke Božije tobom naslikan tugu nam otklanja !

Raduj se, jer ti je Majka Božija o Svome Sinu otkrila tajne koje je u srcu nosila !

Raduj se, jer veličanje Majke Božije iz tvoga Evanđelja pevamo u Njenu čast !

Raduj se, jer ti je Majka Božija Arhangeliski pozdrav otkrila !

Raduj se, Majkom Božijom blagosloveni !

Raduj se, Sveti Luka, evanđelisto Hristov i apostole !

Kondak 13

O, Sveti evanđelisto i apostole Luka, trubo nebeska, primi ove naše nemušte reči, kao molitvu, i izmoli nam u Boga, Gospoda Isusa Hrista, koga si tako neumorno služio, i veliku milost stekao kod Njega, oproštaj svih sagrešenja naših, miran i tih kraj života, i bezopasan prelazak u svet duhova, u kome svi radosno pevaju pesmu Neba: Aliluja !

(ovaj kondak se čita 3 puta, pa onda opet ikos 1. i kondak 1.)

MOLITVA

O, Sveti Luka, Bogom izabrani i Majkom Božijom blagosloveni, propovedniče po svoj vaseljeni Evanđelja Hristovog, mučeniče i apostole, pomoćniče svima koji te molitveno prizivaju, pomози i nama, nepotrebnim slugama Gospodnjim. Jer mi se zbog naših mnogih pregrešenja nalazimo u tami i seni smrtnoj i udaljeni smo od Boga bezmerno daleko. A zbog stida koji osećamo zbog toga, i nemajući smelosti da Ga sami zamolimo za oprostaj, prizivamo tebe, veliki svetitelju Božji, kao onoga koji u Njegovoj neizmernoj svetlosti prebivaš, da Ga umesto nas moliš da se smiluje na nas.

Umoli Ga, Sveti Luka, da se ponovo u nama rodi strah Gospodnji, strah koji rađa ljubav, a greh odgoni. Jer mi smo toliko navikli da grešimo svakoga dana i časa, pa i u snu, kao da smo zaboravili reči Gospodnje: "Stražite, jer ne znate časa kada ću Ja doći". Kao da nas svakog trena ne može pozvati iz ovog privremenog života u večni. Taj strah, taj osećaj, tu premudrost, kako kaže Psalmopevac David, probudi u nama, Sveti Luka. I neka se onda, tvojim molitvama, u nama rode suze pokajanja. Suze koje će sve zakutke naše duše da očiste od greha koji se nataložio na njoj. Jer mi, po svom bezosećaju i duhovnoj obnevidelosti, ne možemo ni da plaćemo nad svojim mrtvacem, nad samima sobom, a tako mnogo suza, potoke suza, trebali bi da prolijemo za bezbrojne grehe koje učinismo.

Pomози nam, neukima i nerazumnima da "razumemo Pismo" koje si i ti pisao, jer onaj ko ga istinski razume, ko istinski shvati reči njegove, taj beži od greha kao od ognja, i svim silama teži da se približi Bogu. Jer taj shvata da je greh smrt, a Bog život. Pomози nam zato, Sveti Luka, da se, to shvativši, očistimo od greha, i pređemo iz smrti u život. Da nam Bog bude sve u svemu. Da od sada uvek budemo u Njegovoj blizini. Neka nam, kao tebi i Kleopi kada ste išli za Emaus srce i duša stalno trepere od Njegovog prisustva. Tada će mir vladati u nama, nebeski mir, koji će nam utvrditi nadu na Carstvo Nebesko, i tom radošću ćemo dobiti snagu da strele lukavoga koje svakoga časa lete ka nama, lako odagnamo od sebe. A sa tom nadom će ljubav Božija koja je u nama da nas pripremi za put ka Večnoj Otačbini, gde su sve Sile Nebeske, svi Sveti, i Majka Božija pred njima, čiji si ti blagi lik u ikoni, toboj naslikanoj, ovekovečio. Neka nam oči srca našeg neprestano gledaju tu lepotu, i njome se naslađuju, kako bi se već ovde zacarilo u nama Carstvo Nebesko, u koje neka se tvojim molitvama, Sveti Luka, i preselimo kada nas Gospod jednom pozove, pa da onda večno slavimo Boga u Svetoj Trojici: Bespočetnog Oca, Jedinorodnog Sina i Svesvetog Duha, kroz svu večnost beskonačnih vekova. Amin.